

Digitales Brandenburg

hosted by Universitätsbibliothek Potsdam

Sefer Torat emet

Abraham Josua Heschel

עשוהי מהרבא, לשה

Lemberg, 625 = 1865

אריו תשרפ /ךל תשרפ

urn:nbn:de:kobv:517-vlib-9406

אור קו הרחמים בסוף ובחינת אש באמצע בכדי להתחילו
 ביהי' כולו רחמים ועוד איתא בספר יצירה בשלשים ושתים
 נתיבות פליאות החכמה חקק וברא כו' בספר וסופר וסיפר
 וזהו ויהיו מושבס ר"ל שהי' ה"ג תכילין דרחמים והנסגחם
 ממשא כנ"ל בסוד הרחמים והמתקות הדיינין בואכה ספיה
 היינו עד בחי' ספרי' הר הקדם אין הרים חלא אבות והיינו
 להמשין לבחי' ספר מבחי' הר שהוא האבות הקדם הוא מבחי'
 ימי קדם המשכיל יבין כי קלרתי :

פרשת לך

ויאמר ה' עיין ברש"י להנחתך ולטובתך ואעשך לנו
 גדול כאן אי אהה זוכה לבנים וכי'
 ואברכך בממון . ואגדלה שמך שאודיע טבעך בעולם והיה
 ברכה הנברכות מאורים בידך ותברך לכל מי שתראה ד"א
 ואעשך לנו גדול זה שאומרים אלקי אברהם ואברכך זה
 שאומרים אלקי יצחק ואגדלה שמך זה שאומרים אלקי יעקב
 כו' עי"ש . והנה האי ד"א שמביא רש"י ז"ל הוא למותר
 דאם רש"י ז"ל יראה להביא כל הפירושים שמביא המדרש
 חקלר הדיעה מהכיל ובדאי רש"י ז"ל אינו מביא רק מה
 שצריך ליישב הפסוק על תכונו . ונראה דכוונת רש"י כן הוא
 דהנה לכאורה יש להבין דאיתא במדרש נסיון הראשון בלך
 לך וכו' ונסיון האחרון בלך לך דהיינו לך לך אל ארץ המוריה
 ובשום לב יש להבין מה זה נסיון מה שהלך אברהם כאשר
 דיבר אליו השם ומה לורך הקרא להשמיענו זה שהלך כאשר
 דבר וכי יעלה על לב שאיזה ברי' חם ושלוס בעולם לא
 יצית לדבר השם ובדואי אפי' גס פחות ערך מאברהם אם
 היה זוכה לשמוע שום דיבור משמו ב"ה וב"ש אפי' לילך
 מסוף העולם ועד סופו ווי פתי יסור אשר לא ישמע ולא
 יאזין ויקטיב לקולו ית' ומת זה הייחוס של אברהם אע"ה .
 ויותר תמי' מה הוא הנסיון הלא הקב"ה הבטיחו שע"י הליכה
 זו ירויח כל הטובות וכל הנברכות לו ולזרעו אחריו וכי
 בעבור זה לנסיון יחשב אבל שורש הדבר כך הוא דבדואי עיקר
 העובדא הוא המחשבה עובס והכל הולך אחר המחשבה ואחר
 כוונת הלב ועיקר הנסיון היה גודל התמימות של אברהם
 אבינו ונחשבתו הזכה אשר לא כיון במלותיו לשום דבר
 להנחתו רק לקיים רצון הש"י ולא השגיח כלל למה שיצתיח
 לו מן זה שום טובה וזה שסיפר הכתוב בשבחו של אברהם
 דהנה בודאי כל דברי נבואה של אמירת הש"י לאברהם אבינו
 בודאי הי' סידר הענין כמו שכתוב בחורתינו הקדוש בלשון
 הקודש על ידי צירופי אותיות ותיבות אשר נתגלו לו ומתוך
 החשבות נתבארו לו כוונת הענין ורצון הש"י . והנה כל
 דיבור אלקיס טובל כמה פירושים יכול האדם לפרש בו כפי
 נעיות הענין במחשבתו והנה כשנאמרה לו זה הנבואה של
 לך לך מארץ כפי הכתוב בתורה אז מיד עמד לנגוד הילך
 ופחה מחשבתו להטותו מדרך הישר והסדיר לו פירוש

הדברים של עיני הנבואה הלו שזה הדיבור של לך לך הוא
 פירש הכל להנחתך ולטובתך ונתן לו פירוש על כל תיבה סיכין
 הוא מרומז טובתו בכל תיבה וז"ש לו מה שאמר לו הש"י
 ואעשך לנו גדול כוונתו ככאן אי אהה זוכה לבנים אבל
 שם יסי' לך בן ובדואי ראוי שתקיים הליכה זו מארץ עבדך
 טובת בניס שיגיע לך שמה חוץ שאר טובות שיצתיח לך
 והוא ואברכך בממון ואגדלה שמך שאל טבעך בעולם ותסי'
 מפורסם בשם טוב והיה ברכה שתברך למי שתראה והיה
 מכניס במחשבתו טובת עוה"ז שיגיע לו מזה הליכה אשר
 נפשו של אדם שומד ומתאוה להם אבל אברהם אבינו
 בגודל דקתו ונקיות מחשבתו הבין שזה לא מעיקר עבודת
 לקיים פקודת המלך עבור שפע הטובות שיצתיח לו מזה
 הדבר זה לא היו עובד השם רק את עצמו ועבור טובתו
 מיד הפך אברהם במחשבתו פירושי' הדברים לדבר אחר
 לעבודת הבורא ברוך הוא ולכבוד השם ולא הפך לילך חק
 כיון במלוי' הליכה זו על כוונה אחרת להיות הילכו בקדושה
 מה שאמר הקב"ה ואברכך זו שאומרים אלקי אברהם ואגדלה
 שמך זו שאומרים אלקי יצחק שתגלה ותתפרסם אלקותו
 בעולם על ידי מדתו מידת החסד של אברהם וכן שתגלה
 מידת יצחק ויעקב בעולם והיה פירוש אלקות בעולם
 וזה שסיפר בשבחו שבאמת היה יכול אברהם לקיים מלות
 הליכה זו אף אם היה במחשבתו איזה כוונה אחרת לעומת
 ואעפ"כ לא עשה זו רק מחמת כבוד השם לקיים דבורו
 לבד חס לא היה גלוי לשום בן אדם רק לפני ית' לבד
 אשר לפניו נגלו כל מעלומות לב הוא ית' יודע האמת לב
 הטעור אשר לא עשה לשום הנחת עצמו זולת למשן שמו
 הגדול ית' ח"ש ומלאה את לבבו נאמן לפניך והבן : וזהו
 שהכתוב מעיד עליו וילך אברהם כאשר דבר אליו ר"ל
 שהלך בזה הבחי' וכוונה של הש"י ב"ה וב"ש ולא כאשר הכתוב
 הילך בלבבו לפחותו מן הדרך הישר ואמת ומן מחשבת
 נכונה וזו באמת נסיון גדול ועבורה גדולה להיות עובד
 זכה בלי שום פניה ונטיה אל כוונה אחרת רק לקיים דיבורו
 לפרסם אלקותו ית' בעולם והוא ית' יזכינו להיות מעבד
 שמו באמת ובחמי' אמן בן יהי רצון :

פרשת וירא

וירא אליו ר' באלוני ממרא כו' שמעתי ממ"ז הרם כו' שחמר
 שהניד בשם אומרו ה"ה המנוח הסמיר המפורסם ר"ל
 איש אלקי מ"ה משה מפשעווארסק ז"ה"ה כן הפירוש : וירא
 אליו כך נראה במחשבתו של אברהם אבינו שהי' הוא באלוני
 ממרא ר"ל זה הצדיק ממרא הוא עובד השם ועם ית' וזקוק אל
 השראת השכינה אבל היא עדיין בחוץ ח"ש והוא יושב פני
 האוהל ר"ל שכן דרך הצדיקי' אף שעובדי' השם כל ימיה' חשבו
 גדתם להם במחשבתם שלא התחילו עדיין כלום לעבוד את ה'
 ועדיין הם פתח האוהל של הקדושה ודפחיה' :
 בפסוק

וד' אמר המכסה אני מאברהם כו' כי ידעתי
 למען אשר ידע את בניו ואת ביתו וחריו
 הי' לעשות דקה ומשפט למען הביא השם על
 בני תרתי למען אינו מוכן ועוד יש הרבה
 דקדוקים בפסוק ואין להאריך :

פירוש הענין כך דרוש הדבר כך הוא להכחוש
 מספר לרקתו של אברהם דמי כל העבודות
 של אברהם שעש' ועבד את ד' בשכל גדול ובאזהבה רבה הכל
 מעט בעיניו וכלא נחשבים נגד טובות השם והניסים
 שיש לו ולכן לא היה די בעיניו ואמר בלבו שאף אם
 אהיה א"ע בכל מיני עשיות ועבודות מה אני : גלל כן
 א"ע שאין זה מספיק בזה שאני לבדי מקיים
 בשכל גדול רק הכניס עוד כוונה אחרת במחשבתו
 המלות לעשותם בשם כל ישראל ר"ס כל ישראל הי'
 במחשבתו ובמחומו של אברהם כי הבן הוא בנו בכח
 עד עקבות משיחא : ואח"כ כשעשה בשם כל ישראל איזה
 עש' עם כל הכוחות שלו וגם כל הענינים העמידים
 ממנו א"כ הניע מזה שתי טובות לבניו אחר כיון
 כל המלות וכל מלות דרבנן ודיקדוקי מלות ואפי'
 כ"י כשעש' בשם כ"י והוא היה השורש והכלל לכל
 זרע אברהם הבאים אחריו כל דור ודור עד
 עתה משיחא היה עבודה דרבים א"כ כ"א מישראל קיים כל
 יום מלות בכח ועוד נלמח מזה טובה . להעבודות שעשה
 לזרעו לזרעו אחריו שוכלו להשיג שליות המלות
 אחרת מחמת שכבר קיימו אותם פעם אחת בכח
 בליותא עם אברהם אבינו . א"כ בקל כ"א מישראל
 להביא מכה אל הפועל ולקיים המלות בפועל ממש כיון
 מער נפתח ביתי אברהם א"ע וזוה י"ל פירש הש"ס חייב
 לומר מתי יביעי מעשי למעשה אברהם יאחז ויעקב
 אברהם הוא תמי' האך יוכל כל אדם לבא למדרגה והשגה
 אברהם שהוא מרכבה ליעין אבל באמת אין הכוונה להניע
 עשה אברהם עלמנו רק למעשי של אותו אדם בעלמנו
 הם בשורש של אברהם כיון דכל אדם עשה כבר כל
 זכות בכוחו של אברהם וא"כ אינו צריך רק לשורש
 עמו של אברהם ולהביא הדבר מכה אל הפועל ואז יוכל
 ע"ז זה הבחיני של העשי' כשהיה בכחו של אברהם ח"ס
 ע"ז אברהם ר"ל כמש"ל כשהיה העשי' בכחו של אברהם :

שאר הכתוב המכסה אני וכו' כי אני ידעתי מ'שון
 ר"ל אני אוהב והתחיל לספר בשבח ומעלות אברהם
 וירא מלותיו ח"ס למען ר"ל עבור אשר י'ו מלשון לוחא
 הוא בלתי שר' לחבר בעשותו איזה מלוא אינו עושה אותם
 ויש י'ו ח"ס ואת ביתו אחריו ר"ל שהוא עושה עם כ"י
 ואי יושב פתח הבאים אחריו ח"ס ושמו דרך ד' לשון עבר ר"ל שנחשב
 ימיה' חשבון דבר שמו דרך ד' כיון שכבר קיימו בכח כל המלות וגם
 עבד את אברהם לזרעו קל אחר כך לעשות דקה ומשפט
 וכוונתו למען הביא ד' על אברהם שכיון להגיד את הבורא

ב"ה ולהשפיע על שרשו הוית מרת אברהם שימנהג הבורא
 ב"ה וב"ש בחסד כאשר הוא מתנהג להמשך שפע ברכה
 ורחמים וחסדים טובים לעולם אמן כן יהי רצון וכו' :

וירא אליו ה' באלוני ממרא והוא יושב פתח האהל כחס
 היום ושם עיניו וירא וכו' הנה לא נאמר בכאן
 שום אמירה ודיבור בהתגלות אליו ד' ודרשות חז"ל ידוע' אכן
 יש לאלקי מלין : וי"ל הנה למעלה כתיב מילות אברהם אבינו
 ע"ה והנה ע"י העברתי מהמילה בשר הערלה נתגלה הרב
 טוב הלפון ללדיקים כי בהעברת הערלה מעבירין כל
 המסכים המבדילין והקליפות החילונים ונעשה אך טוב
 לישראל ולכן אנו אומרים בשעת המילה הודו לה' כי טוב כי
 ע"י זה נתגלה הטוב הלפון ואיזה כביכול נשפוקא דמלכא
 דבה חמוס שמיא וארעה הרמזו בראשי תיבות את השמים
 ואת הארץ : שהוא מספר טוב וכו' שע"י העברת הערלה
 נתגלה אליו הטוב : וע"י המילה נעשה המחקה הדינין בכל
 העולמות ומתנהגים ברחמים טובים ועד"ז יש לפרש וירא
 אליו ה' ר"ת מספר טוב וכו"ל שע"י העברת הערלה נגלה
 אליו הטוב : באלוני ממרא הוא מספר ל"א סוד הייחוד
 הקדוש של הו"י אר"י . והוא ישב תחת האהל כחס היום .
 והוא נקרא עולם הנסתר עתיקא קדישא שמינא דכולהו
 ונקרא כביכול ב"כ בחינת פתח כי היא פתח ומפתח של כל
 העולמות . וזה והוא יושב כו' ע"ד דאיתא ועתיק יומין
 יתיב וכפיה שבינין דנורא וסיינו לכפיה את הדינין ולהתחילין
 להעשות רחמים . וזה והוא יושב פתח האהל כחס כו' כחוס
 היום סיינו בהתחממות הדינין הנ"ל אז עתיק יומין יתיב לכפיה
 להו' וכל זה נעש' ע"י המלי' ושם עיניו וירא והנה שלשה
 אנשים אינן תלת מוחין קדישין חכמה ובי' ודעת ללבים עליו
 וירא וירץ לקראתם מפתח האהל ושמו אר' : וסיינו
 כשהבין זאת וירץ לקראתם להמשיכן : מפתח האהל ושמו
 אר' השתחו' ז' המשי' וסיינו להמשיכן ולייחדן כביכול
 בהתלוב' עליו' : ויאמר אר' כו' אל נא תעבור מעל עבדך
 הנס שאנו מייחד העולמות הקדושים והעליונים עכ"ז בקש
 מאת הירא' והמלוב' העליו' הקדוש שלא תעדי מיניה לעלם
 ולעלמי עלמין : ולפי שהרגילות והתמדר' הדבר מבטל השעשועי'
 והתענוג כי תענוג תמיד אינו תענוג : ובת"ר הקדוש' איתא
 בכל יום ויום יוסי' בעיניך כחדשים : לכן אמר יקח נא מעט
 מים סיינו ת"ר ורחצו סיינו לרחץ ולהסיר רגליכם סיינו
 הרגילות ואז והסענו תחת העץ הוא עץ החיים והמשכיל יבין
 כל זה :

בפסוק

וד' פקד את שרה כאשר אמר ויעש ד' לשרה
 כאשר דבר במדרש שה"ד לעולם ד' דברך
 נלכ בשמים אלו דברים שאמרת לאברהם בשמים וכו' ונראה
 דהנה לכאורה יקשה דמה בא להשמיענו מפקידת שרה דוודאי
 הקב"ה מקיים דיבורו והוא אמר ולא יעשה שהוא דבר ולא
 יקימנה וכו' בן אדם הוא ויתחכם והלא אמרו חז"ל כל דיבור
 שילא מפי הקב"ה לטובה אפי' על תנאי אינו חוזר אבל הענין
 כך

לר' הוה
 ה' סיך
 לו שמי
 ים אבל
 לר' עבור
 לר' לר'
 וס' וס'
 וס' וס'
 כס' אר'
 ס' אבינו
 ד' עבור
 לו מזה
 ד' עבור
 כס' אר'
 לר' דק
 בקדושה
 וס' וס'
 ס' אלקות
 שמתגלה
 בעולם
 יום מלות
 י' לטובת
 יום דבור
 י' לר'
 האמת
 למען שמו
 בן : והו'
 ר' ד' ר' י'
 אשר הכינים
 מן מתכסה
 ונת עבודה
 קיים ד' ור'
 ונת מעבור
 י' הרב כו'
 ד' המדרש
 פירוש : וירא
 הוא בלתי שר'
 ויש י' ח"ס
 ואי יושב פתח
 ימיה' חשבון
 עבד את אברהם
 וכוונתו למען הביא
 ד' על אברהם שכיון
 להגיד את הבורא

כך הוא דיש חילוק בין לשון פקידה לזכירה דהנה איתא בזוהר
 דפקידה הוא לנוקבא וזכירה הוא לדכירה דלשון פקידה הוא
 על דבר שקיבל מאיזה בחינה הקודם לו ושירש הדבר כך הוא
 דודאי כל הבטחות שהבטיח הקב"ה לישראל אלו בטוחים
 שבדואי יקיים לנו הש"י הבטחותו להשפיע לנו כל הטובות
 והברכות. אך כשהקב"ה מבטיח לעשות איזה טובה בודאי
 כשהטובה היא קשורה אלנו כגון חילוק בין עבר לעתיד
 וזהו אך בפני המקבלים שצריכים לקבל הדבר ההוא אז
 צריכים להויתר מכל אל הפועל להביא אותו אל התגלות שיהי'
 במהרה: כי כשהיא עדיין נעלם במחשבה הוא מתכנס
 והיא בעלמא דחתא בעולם העתיד שעתיד להתגלות אבל
 עדיין הדבר בהעלם והמשכת הדבר מן העתיד אל הנה הוא
 באמונה ר"ל כיון שהלדיק מאמין בדבר שבדואי יהי' ובודאי
 יקיים הש"י הבטחתו ומלפס ומלפס בכל שעה ומתלהב
 שיתקיים הדבר ההוא אותו השקוק והתלהבות ולפני של
 הלדיק הבא ע"י האמונה אותו הדבר מחבר המחשבה העליונה
 של הבטחה ומתקיימו להאמונה. וזה פירוש הפסוק לעולם די'
 דברך נלב בשמים ר"ל שהדיבור של הבטחה הטובה כשהוא
 ברוחניות הוא באתכסיה ועומד בשמים: אבל בזה של דור
 ודור אמונתך ר"ל ע"י האמונה כוננת ארץ ושמים ר"ל עשית
 כלי לנוקבא להתגלות הדבר והנה זה מלינו באברהם אצירה
 ודיבור אמירה הוא בחשאי כל זמן שהיא ברמות אתכסיה ודיבור
 הוא באתגלוי ח"ל רש"י בלמות לשונו כאשר אמר בהריון ר"ל
 שהי' אלל שרה כדברי הריון ר"ל שהי' הדבר עדיין במחשבה
 באתכסיה ולא המשך רק בחי' הריון שהוא ג"כ באתכסיה
 וזהו בחינת אמירה אבל ויעש ה' לשרה ר"ל תקנה ועשאה כלי
 לקבל הדבר לבא אל התגלות וזהו בחינת דיבור ומזה בא
 הלידה והבן

פרשת חיי שרה

בפסוק

וינחק בה מבוא באר לחי רואי וכו' עד סוף
 הענין ויש לומר דרך רמז והוא דהנה כל
 העובדות של הלדיקים אינו רק להביא שמחה בעולם ותענוג
 להבורא שהוא י"ת ישמח בעולמו ויהי' לו שעשועים ותענוג
 מכל הנבראים וע"י זה רצון הלדיק ותקונו חמיר שיהי' לרע
 ישראל שפע ברכות ורב טוב ושלח יהי' לבני ישראל סן בכלל
 וסן בפרק שום חסרון ולער ח"ו: אחר מחמת' שהיא מלוה לאהוב
 את ישראל ועוד שאהבת ישראל נקשרת באהבת הבורא והוא
 אחד. כי מי שהוא אוהב את השם הוא אוהב את ישראל עמו
 כי ואהבת לרעך וכו' ומלות ואהבת את ד' אלקיך כ"ל הוא
 אחד כמו שמתנו אנשי כנסת הגדולה ברכת הבורא בעמו
 ישראל באהבה גימ' אחד אל מלות שמתע ישראל כ"ו אחדות
 השם ואהבתו והנה הלדיק מקשר ומיחד השני אהבות זו בזו
 כי מחמת' שאוהב את השם ורואה לשמח את הבורא והלדיק
 שמאמין שבכל לרות ישראל כביכול לו לר ע"י זה מתמשך טובתו

לישראל ופיתח עולם השמחה והחדוה וע"י זה הקב"ה שמח עמו
 ברוחיו וע"י זה נעשה היחוד אהבת ישראל באהבת הבורא והוא
 שכתוב בזוהר הקדוש כי מתערפין א ח מאחד עם אמותי' ע"י
 משמע ונעשה לירוק השמח וגם הירוק בא ע"י הלדיק
 שמקשר אחדות הבורא ואהבתו עם אהבת ישראל ע"י שפוחת
 עולם השמחה: ומביא תענוג וחדוה להבורא ב"ה כמלת'
 הלדיק הוא מקושר בעולם החדוה מחמת שחפלו ורצונו דבוק
 שם לפתוח מקור השמחה: והנה ידוע דבאר נקרא כנסת
 ישראל מחמת שהם כמעין הנובע חיות שפ"י שמות ישראל
 נמשך שפע ומימי החסדים לכל העולמות הנאללים והנבראים
 והיצורים והנעשים והם הליטורו' לכל השפעות וע"י נאמר תהום
 אל תהום קורא לקול ליטורין כי שמח ישראל הם הליטורות כל
 השפע אשר על ידיהם יתמשך: מתהום התחתון לעליון
 והנה לפי רואי נקרא חיות הבאה מהשגחת הבורא כי בכל
 מקום שהוא י"ת משגיח שם הוא החיות שלו דהנה ידוע
 מאמר חז"ל מתחילת עלה במחשבה לברוא את העולם במדת
 הדין וראה שאין העולם מתקיים ושיחף מידת הרחמים
 דלכאורה הוא תמוה והלא אלל הבורא יתברך לא שייך השגחת
 חליטה ברכתיב אי די לא שניתי אך השורש הדבר הוא
 כך דהנה באמת קודם שנברא העולם הי' כל האלילים
 והנבראים והיצורים והנעשים כלולים בכחו וכמוסים בעלמותו
 קשורים כשלהבת הקשורה בנחלת והנה מיד כשעלה ברוחו
 הפשוט לברוא את העולם שיאלו כל הדברים העולמים בכוחו
 וכמוסים בהיכל קדשו פינמה ללאת לחון זהו הלייחא גופי'
 הוא רידה לפני הדבר ההוא והוא האלמנוס והדין נעלמו
 לירד מן מקום גבוה אל התחתון. אך במה שהוא י"ת
 הסתכל והשגיח בדבר ההוא בזה הרואי המשך בו קו החיות
 אל הדבר ההוא כי במקום השגחתו שם חיותו וע"י זה נתקיים
 הבריאה מכל חיות הבאה לנבראים ע"י השגחתו ית' והוא
 הפירוש ראה שאין העולם מתקיים כ"ו ר"ל שפ"י הדין
 והאלמנומים של הבריאה הגיל לא הי' קיום לעולם אך במה
 שראה בס' והשגיח עליהם בזה נתקיימו חסו השיטוף של
 מידת הרחמים:

והנה ע"י שהלדיק הוא סרסור ושוכנין המתקרב
 הבאר היא כנ"ל אשר על ידו יראו מימי הים
 ועל ידו יומטרו השפע לכל העולמות ומקרב אותה אל
 החיות הבא מהשגחת הבורא ומקשר אותה ונעשה יחוד גמור
 ע"י זה הוא פיתח מקור השמחה והחדוה ומביא תענוג
 ושעשועים להבורא וממשך שפע טוב ושמחה לבני' והשגחת
 הכתוב וינחק בא רציל השמחה והחדוה המכונה בשם ינחק
 כמו שמלינו בזוהר בא מבוא ר"ל שזה הלדיק אשר מביא ומקרב
 את הבאר מים חיים זהו בני' אל מקור החיות מהשגחת
 הבורא ע"י זה נפתח שערי השמחה לעולם ובאה חדות
 ותענוגים לכל העולמות עליונים ותחתונים. והנה י"ת
 אבינו הסתכל בזה המדרגה אשר הלדיק יכול להביא שמחה
 לעולם ע"י קישור קירוב בני' אל השגחה העליונה. אל
 והוא